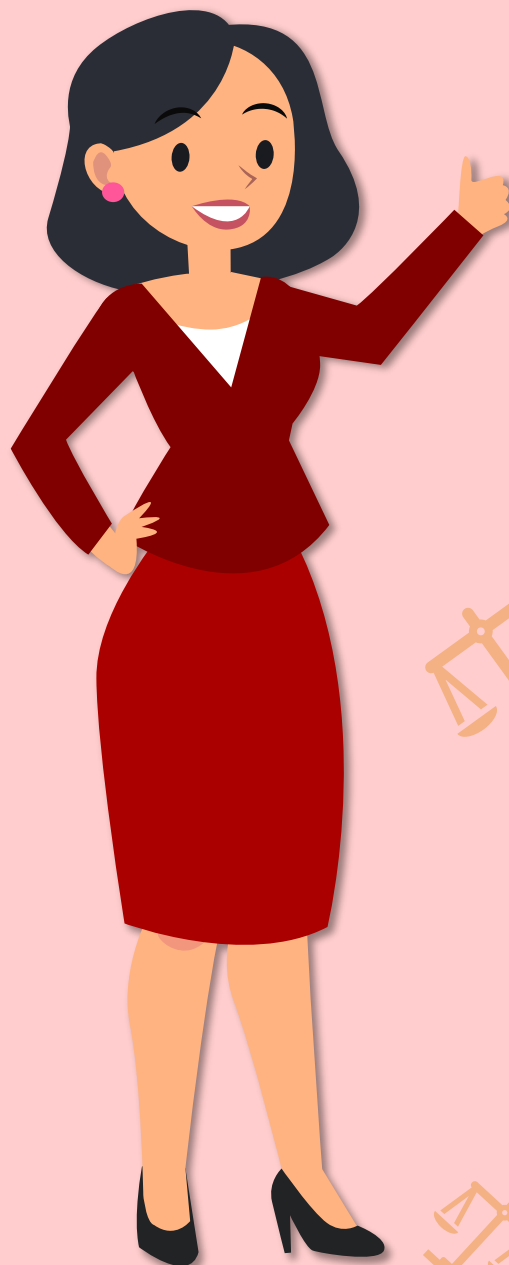

สรุปกฎหมาย

อาญา ภาค 1

Deedee e-book

สารบัญ

การใช้กฎหมายอาญา	1
สถานที่บังคับใช้กฎหมายอาญา	1
• การกระทำผิดในราชอาณาจักร (ม. 4 วรรค 1)	1
• การกระทำที่ถือว่ากระทำในราชอาณาจักร	1
○ การกระทำผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย	1
○ การกระทำความผิดที่ส่วนหนึ่งส่วนใดกระทำในราชอาณาจักร (ม. 5 วรรค 1)	3
○ การกระทำความผิดที่ผลเกิดขึ้นในราชอาณาจักร โดยประสงค์ให้เกิด หรือ	3
ยอมเสี่ยงเห็นผลว่าจะเกิดผล หรือโดยลักษณะแล้วควรเกิดผลในราชอาณาจักร	
(ม. 5 วรรค 1)	
○ การเตรียมหรือการพยายามทำความผิดนอกราชอาณาจักร (ม. 5 วรรค 2)	5
○ ตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ที่อยู่นอกราชอาณาจักร (ม. 6)	5
○ การกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดที่กระทำภายนอกราชอาณาจักร (ม. 7)	7
○ คนไทยกระทำผิดภายนอกราชอาณาจักร (ม. 8)	8
○ เจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร (ม. 9)	9
• ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องรับโทษในราชอาณาจักร	10
○ ความผิดตาม ม. 7 (2) (ปลอมแปลง), ม. 7 (3) จิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ใน	10
ทะเลหลวง, ม. 8 และ ม. 9 (ม. 10)	
○ ความผิดกรณีอื่น ๆ (ม. 11)	10
เวลาบังคับใช้กฎหมายอาญา	11
• ต้องมีกฎหมายกำหนดความผิดและโทษในขณะที่จะทำผิด (ม. 2 วรรคแรก)	11
• กฎหมายใหม่ยกเลิกความผิดตามกฎหมายเดิม (ม. 2 วรรค 2)	11
• กฎหมายใหม่กำหนดแตกต่างจากกฎหมายเดิม (ม. 3)	13
ผู้อยู่ใต้บังคับกฎหมายอาญา	15
โครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญา	16
องค์ประกอบความผิดอาญา	17
องค์ประกอบภายนอก	17
• การกระทำ	17
• การละเว้น	18
• การงดเว้น	18
• ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	20
○ ทฤษฎีเงื่อนไข	20
○ ทฤษฎีผลธรรมดา	20
องค์ประกอบภายใน	22
• การกระทำโดยเจตนา	22

○ รู้สำนึก	22
○ ประสงค์ต่อผล	22
○ ย่อมเล็งเห็นผล	24
○ มูลเหตุจูงใจพิเศษ	24
• การกระทำโดยประมาท	26
• ความผิดอาญาที่ไม่ต้องการเจตนาหรือประมาท	26
กรณีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความผิดอาญา	28
• การกระทำโดยพลาด (ม. 60)	28
• ความสำคัญผิด	28
○ ความสำคัญผิดในตัวบุคคล (ม. 61)	28
○ ความสำคัญผิดในข้อเท็จจริง (ม. 62)	30
• การไม่รู้กฎหมาย	32
• การพยายาม	34
○ การลงมือ	34
○ การไม่บรรลุผล	36
• ตัวการ (ม. 83)	39
○ องค์ประกอบการเป็นตัวการ	39
○ ตัวการกับคุณสมบัติเฉพาะตัว	40
• ผู้ใช้ / ผู้โฆษณาหรือประกาศ / ผู้สนับสนุน	43
○ ผู้ใช้	43
○ ผู้โฆษณาหรือประกาศ	43
○ ผู้สนับสนุน	45
○ อัตราโทษของผู้ใช้, ผู้โฆษณาหรือประกาศ และผู้สนับสนุน	47
<u>อำนาจกระทำตามกฎหมาย</u>	48
• การป้องกัน (ม. 68)	48
○ มิอันตรายที่เกิดจากการละเมิดกฎหมาย	48
○ อันตรายนั้นใกล้จะถึง	50
○ ผู้กระทำทำเพื่อป้องกัน	50
○ วิธีการพอสมควรแก่เหตุ	50
<u>การยกเว้นโทษ</u>	52
• ความจำเป็น	52
○ การทำเพราะถูกบังคับหรืออยู่ภายใต้อำนาจ (ม. 67(1))	52
○ การทำเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นอันตราย (ม. 67(2))	54
○ การทำตามคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน (ม. 70)	54
• เด็ก	56
• คนวิกลจริต (ม. 65)	56
• ความมีนเมา (ม. 66)	57
• สามีภรรยา (ม. 71)	57

โทษ	58
• ประหารชีวิต (ม. 19)	58
• จำคุก (ม. 20, 21, 22)	58
• กักขัง	59
○ โทษกักขัง (ม. 23, 24, 25)	59
○ การกักขัง	60
> การกักขังแทนการจำระค่าปรับ (ม. 29, 30, 30/1, 31)	60
> การกักขังเพราะไม่ส่งมอบทรัพย์สินที่ถูกริบ (ม. 37)	60
> การกักขังเพราะไม่ชำระเงินตามทัณฑ์บน (ม. 46)	60
• ปรับ (ม. 28, 29)	61
• ริบทรัพย์สิน	61
○ ประเภทของทรัพย์สินที่จะริบ (ม. 32, 33, 34)	61
○ การดำเนินการเมื่อไม่ส่งมอบทรัพย์สิน (ม. 37)	62
○ ผลของการริบ (ม. 35)	62
 การกำหนดโทษ	 63
• ความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท (ม. 90)	63
• ความผิดหลายกระทง (ม. 91)	63
• เหตุเพิ่มโทษ	64
○ เหตุเพิ่มโทษกรณีทั่วไป (ม. 92)	64
○ การเพิ่มโทษกรณีความผิดเฉพาะ (ม. 93)	64
• เหตุลดโทษ	65
○ ความไม่รู้กฎหมาย (ม. 64)	65
○ อายุน้อย (ม. 75, 76)	65
○ วิกลจริต (ม. 65 วรรค 2)	65
○ ความมีนเมา (ม. 66)	66
○ ญาติ (ม. 71 วรรค 2)	66
○ การป้องกันเกินสมควร (ม. 69)	66
○ บันดาลโทษ (ม. 72)	67
○ กรณีอื่น ๆ	67
• วิธีการกำหนดโทษ	69
○ การเพิ่มโทษหรือลดโทษ (ม. 51, 52, 53)	69
○ การยกโทษหรือการเปลี่ยนโทษจำคุก	69
○ การรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ (ม. 56, 57, 58)	70
 วิธีการเพื่อความปลอดภัย	 71
• กักกัน (ม. 40, 41, 42, 43)	71
• ห้ามเข้าเขตกำหนด (ม. 44)	72

• เรียกประกันทันทีบน (ม. 46, 47)	72
• กักกัน (ม. 49, 65)	73
○ คนวิกลจริต (ม. 65)	73
○ คนเมา (ม. 49)	73
• ห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง (ม. 50)	73
• การบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	74

การระงับความผิดและโทษ 75

• ผู้กระทำตาย	75
• การยอมความ	75
• อายุความ	75
○ อายุความฟ้องร้อง	75
○ กำหนดระยะเวลาอายุความ	76
○ อายุความลงโทษ (ม. 98, 99)	77
○ กรณีโทษปรับ	77
○ อายุความสำหรับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	78
• การชำระค่าปรับในอัตราสูงสุด	78

ความผิดลหุโทษ 79

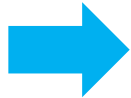
การใช้กฎหมายอาญา

สถานที่บังคับใช้กฎหมายอาญา

การกระทำผิดในราชอาณาจักร (ม. 4 วรรค 1)

ผู้กระทำผิดในราชอาณาจักร

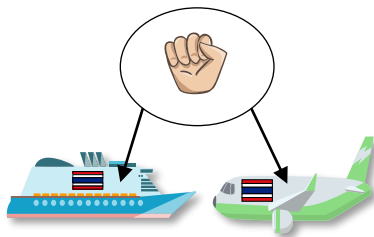

ผู้กระทำความต้องรับโทษ

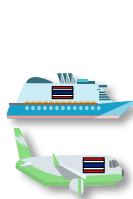
- **ราชอาณาจักร** คือ พื้นดิน, พื้นน้ำที่อยู่ในอาณาเขตประเทศไทย, อ่าวไทย, ทะเลห่างฝั่งดินแดนไทยไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล และพื้นอากาศที่ครอบคลุมทั้งหมด
- สถานทูตไทยในต่างประเทศ **ไม่ใช่** ราชอาณาจักรไทย

การกระทำที่ถือว่ากระทำในราชอาณาจักร

การกระทำผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย (ม. 4 วรรค 2)

การกระทำผิดในเรือไทย
หรืออากาศยานไทย

เรือหรืออากาศยานไทยนั้น
อยู่นอกประเทศไทย

ผู้กระทำความต้องรับโทษ

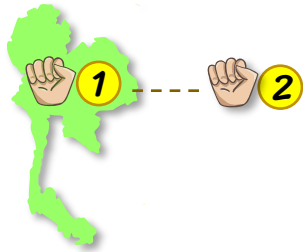
- กฎหมายไม่ได้ถือว่าเรือไทยหรืออากาศยานไทยเป็นราชอาณาจักร แต่ให้ถือว่ากระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย เสมือนว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักร
- การกระทำจะต้องเกิด **ภายใน** เรือหรืออากาศยานไทยจริง ๆ
- ถ้าเรือหรืออากาศยานไทยอยู่ในราชอาณาจักร เป็นเรื่องการกระทำผิดในราชอาณาจักร
- ไม่ต้องนำเรื่องการกระทำนอกราชอาณาจักรกรณีอื่น ๆ มาปรับใช้อีก เพราะถ้ากระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ก็เสมือนว่ากระทำในราชอาณาจักรแล้ว
- เจ้าพนักงานจับกุมจำเลยที่มียาเสพติดในครอบครองเพื่อจำหน่าย ขณะที่จำเลยเดินผ่านห้องผู้โดยสารขาออก เป็นการกระทำผิดในราชอาณาจักร (ฎีกา 8335/2547)

ตัวอย่างคำพิพากษา

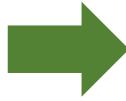
ฎีกา 8335/2547 – เจ้าพนักงานจับกุมจำเลยที่มียาเสพติดในครอบครองเพื่อจำหน่าย ขณะที่จำเลยเดินผ่านห้องผู้โดยสารขาออก เป็นการที่จำเลยทำความผิดในราชอาณาจักร

จำเลยมียาเสพติดครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย และเจ้าพนักงานจับกุมจำเลย เมื่อจำเลยลงจากเครื่องบินของสายการบิน ขณะที่จำเลยเดินผ่านห้องผู้โดยสารขาออกของท่าอากาศยานกรุงเทพ เป็นการที่จำเลยกระทำความผิดในราชอาณาจักร

การกระทำความผิดที่ส่วนหนึ่งส่วนใดกระทำในราชอาณาจักร (ม. 5 วรรค 1)

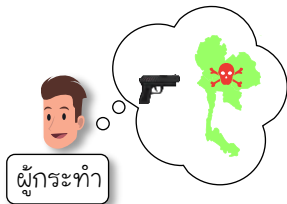
กระทำความผิดส่วนหนึ่ง
ส่วนใดในราชอาณาจักร

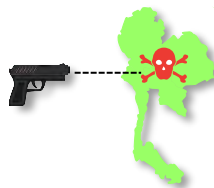
ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ

- เป็นกรณีที่ส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดเกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น การลักพาตัวคนต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย หรือการยิงปืนจากฝั่งไทยไปถูกคนที่อยู่ในฝั่งต่างประเทศ
- จำเลยพรากรผู้เยาว์จากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรไทย เป็นการกระทำที่ส่วนหนึ่งส่วนใดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร (ฎีกา 7142/2562)
- การหมิ่นประมาทเป็นความผิดสำเร็จเมื่อบุคคลที่สามทราบข้อความ เมื่อจำเลยกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทนอกราชอาณาจักร จึงไม่ต้องรับโทษในราชอาณาจักร (ฎีกา 6593/2559)

การกระทำความผิดที่ผลเกิดขึ้นในราชอาณาจักร โดยประสงค์ให้เกิด หรือยอมเล็งเห็นผลว่าจะเกิดผล หรือโดยลักษณะแล้วควรเกิดผลในราชอาณาจักร (ม. 5 วรรค 1)

ผู้กระทำความผิดเจตนาหรือยอมเล็งเห็นผล
ว่าจะเกิดผลในราชอาณาจักรหรือโดย
ลักษณะแล้วผลควรเกิดในราชอาณาจักร

ผลของการกระทำเกิด
ในราชอาณาจักร

ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ

- ผลจะต้องเกิดในราชอาณาจักรไทยจริง ๆ (การเกิดผลบนเรือหรืออากาศยานไทยในต่างประเทศ ไม่ใช่กรณีนี้)
- เช่น การยิงปืนจากต่างประเทศเพื่อฆ่าคนในประเทศไทย, การยิงปืนใส่กลุ่มคนในประเทศไทย, การวางระเบิดหรือยาพิษบนเครื่องบินที่บินเข้าประเทศไทย ให้เกิดระเบิดหรือตายในประเทศไทย